

A 83/3/6

ARRET DU 2 AVRIL 1984
dans l'affaire A 83/3

En cause :

la société coopérative VALOIS VACANCES ET LOISIRS

contre

la société anonyme EDEL BUREAU ELIT

Langue de la procédure : le français

ARREST VAN 2 APRIL 1984
in de zaak A 83/3

Inzake :

de coöperative vennootschap VALOIS VACANCES ET LOISIRS

tegen

de naamloze vennootschap EDEL BUREAU ELIT

Procestaal : Frans

HET BENELUX-GERECHTSHOF

In de zaak A 83/3

Gezien de brief van 30 mei 1983 van de Hoofdgriffier van de Rechtbank van Koophandel te Brussel met het daarbij gevoegde voor eensluidend gewaarmerkte afschrift van het vonnis gewezen door de Voorzitter van bovengenoemde Rechtbank op 27 mei 1983 in de zaak R.G. A.C. nr. 3347/83 van de coöperatieve vennootschap Valois Vacances et Loisirs tegen de naamloze vennootschap Edel Bureau Elit, waarbij overeenkomstig artikel 6 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof aan dit Hof een vraag van uitleg aangaande de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom wordt gesteld ;

TEN AANZIEN VAN DE FEITEN :

Overwegende dat de procedure welke tot voormeld vonnis van de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel heeft geleid, kort als volgt kan worden samengevat :

Bij dagvaarding van 8 april 1983 heeft de coöperatieve vennootschap Valois Vacances et Loisirs bij de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel een vordering ingesteld tot staking van de verspreiding van een door de naamloze vennootschap Edel Bureau Elit zowel naar de klantenkring van eiseres als naar andere geadresseerden gestuurde circulaire ;

Bij een op 3 mei 1983 ter griffie van bovengenoemde Rechtbank ingediende conclusie heeft verweerster, behalve andere eisen die niet met de aan het Hof voorgelegde vraag in verband staan, een tegenvordering ingesteld, welke ertoe strekt a) te doen vaststellen, dat de coöperatieve vennootschap Valois Vacances et Loisirs door zich als derde medeplichtig te maken aan de onrechtmatige verbreking van overeenkomsten, gesloten tussen eiseres in reconventie en haar aangeslotenen, zich schuldig maakt aan met de eerlijke gebruiken op handelsgebied strijdige praktijken, b) de staking van die praktijken te gelasten, c) aan het bevel tot staking een dwangsom te verbinden, waarvan eiseres in reconventie zelf het

3.- Vertaling

bedrag en de modaliteiten niet aangeeft en er zich in haar conclusie toe beperkt bedrag en modaliteiten van de uit te spreken dwangsom aan het oordeel van de rechter over te laten met het verzoek, dat een "tot voorbeeld strekkende" maatregel jegens de coöperatieve vennootschap Valois Vacances et Loisirs zou worden uitgesproken en deze in de kosten zou worden veroordeeld ;

Bij vonnis gewezen op 27 mei 1983 ingevolge de artikelen 59 van de Belgische wet van 14 juli 1971 betreffende de handelspraktijken, 4 van de Benelux-Overeenkomst van 26 november 1973, 1 en 6, leden 1 en 2, van het Verdrag betreffende het statuut van een Benelux-Gerechtshof, heeft de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel, na de vordering in conventie gegrond te hebben verklaard, in verband met de uitspraak over de tegenvordering de zaak ter beantwoording van de hieronder weergegeven prejudiciële vraag van uitleg naar het Hof verwezen ;

TEN AANZIEN VAN HET VERLOOP VAN HET GEDING :

Overwegende dat de Voorzitter van de Rechtbank van Koophandel te Brussel het Benelux-Gerechtshof verzoekt de volgende vraag aangaande de uitleg van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom te willen beantwoorden :

Dient het bepaalde in de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom, dat met artikel 1385 bis van het Belgische Gerechtelijk Wetboek overeenstemt, waar in de tekst wordt bepaald, dat de rechter op vordering van een der partijen de wederpartij kan veroordelen tot betaling van een dwangsom, aldus te worden uitgelegd, dat de vorderende partij verplicht is bedrag en modaliteiten van de dwangsom aan te geven, of laat die tekst toe dat een partij in algemene bewoordingen een dwangsom vordert zonder dat zij daarbij bedrag of modaliteiten aangeeft, doch het vaststellen van een en ander aan het gezag van de rechter overlaat ?

4.- Vertaling

Overwegende dat het Hof overeenkomstig artikel 6, lid 5, van het verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof aan de Ministers van Justitie van België, van Nederland en van Luxemburg een door de griffier van de Rechtbank van Koophandel te Brussel voor eensluidend gewaarmerkt afschrift van het vonnis d.d. 27 mei 1983 van de Voorzitter van genoemde Rechtbank heeft toegezonden ;

Overwegende dat het Hof partijen in de gelegenheid heeft gesteld schriftelijk opmerkingen te maken over de door de Rechtbank van Koophandel te Brussel gestelde vraag ;

Overwegende dat Mr. Eduard Marissens, advocaat te Brussel, namens de naamloze vennootschap Edel Bureau Elit een memorie en Mr. Jean Godfrin, advocaat te Brussel, namens de coöperatieve vennootschap Valois Vacances et Loisirs, een memorie van antwoord ter griffie van het Hof hebben ingediend ;

Overwegende dat de Ministers van Justitie geen gebruik hebben gemaakt van de mogelijkheid een schriftelijke uiteenzetting in te dienen ; dat overigens geen schrifturen zijn ingediend en dat een mondelinge toelichting is verzocht noch bevolen ;

Overwegende dat de naamloze vennootschap Edel Bureau Elit heeft aangevoerd, kort samengevat :

Een van de voornaamste doeleinden van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom, waarvan artikel 1 overeenstemt met artikel 1385 bis van het Belgisch Gerechtelijk Wetboek, is de naleving van de rechterlijke uitspraken. In die wet wordt aan de rechter een ruime vrijheid toegekend bij de vaststelling van het bedrag en de modaliteiten van een dwangsom. Om doeltreffend te zijn moet die vrijheid van beoordeling kunnen worden uitgeoefend op het moment waarop de rechter de hoofdveroordeling uitspreekt, en de omstandigheden waarmee de rechter rekening moet houden bij het vaststellen van de dwangsom kunnen variëren tussen het moment van de vordering en dat van de uitspraak van de rechter. Deze aan de rechter toegekende ruime beoordelingsbevoegdheid bij het vaststellen van de dwangsom is niet wel verenigbaar met het opleggen van een - onwenselijke - verplichting aan de partij die een dwangsom vordert om bedrag en modaliteiten ervan in haar vordering aan te geven ;

5.- Vertaling

Overwegende dat de coöperatieve vennootschap Valois Vacances et Loisirs heeft aangevoerd, kort samengevat :

De verplichting voor een partij om de wederpartij van de jegens haar geformuleerde vordering in kennis te stellen, vormt een van de fundamentele voorwaarden voor de eerbiediging van de rechten van de verdediging. Een partij ten aanzien waarvan zonder nadere aanduidingen een volstrekt algemene maatregel wordt gevorderd, is niet in staat de aard en de strekking van de jegens haar geformuleerde vorderingen te beoordelen. Naar luid van artikel 702, 3°, van het Belgisch Gerechtelijk Wetboek moeten in een akte van rechtsingang het onderwerp van de vordering en de middelen waarop deze is gebaseerd, op straffe van op de "exceptio obsucuri libelli" gegronde nietigheid, ten minste op beknopte wijze worden aangegeven. Ook al beslist de rechter soeverein over de toe te passen sanctie, toch zullen de eisen, ter zake geformuleerd door de partij die een dwangsom vordert, van belang zijn bij de beslissing die de rechter, voor wie de zaak dient, moet nemen. Een vordering tot betaling van een dwangsom, die er zonder meer toe strekt, een "tot voorbeeld strekkende maatregel" te doen uitspreken, beantwoordt derhalve niet aan de fundamentele vereisten voor de eerbiediging van de rechten van de verdediging ;

Overwegende dat de Advocaat-Generaal Krings op 3 januari 1984 schriftelijk conclusie heeft genomen ;

TEN AANZIEN VAN HET RECHT :

Gelet op artikel 1, lid 1, van de Eenvormige wet betreffende de dwangsom ;

Overwegende dat uit deze bepaling blijkt, dat de dwangsom slechts op vordering van de partij kan worden opgelegd en dat de rechter haar niet ambtshalve kan uitspreken ;

6.- Vertaling

Overwegende dat die bepaling, die geen precieze aanwijzing bevat ten aanzien van de maatregelen die door de rechter kunnen worden genomen ten einde de wederpartij ertoe aan te sporen zijn beslissing uit te voeren, blijkens de Gemeenschappelijke Memorie van Toelichting de strekking heeft te voorkomen dat de rechter een dwangsom als een "clause de style" in zijn uitspraak opneemt ;

Overwegende dat derhalve moet worden aangenomen dat aan de woorden "op vordering van een der partijen" geen verdere betekenis toekomt dan dat de rechter van de hem in genoemde bepaling gegeven bevoegdheid geen gebruik mag maken als dat niet door een partij is gevorderd, en dat die bepaling de partij die de dwangsom vordert niet verplicht het bedrag of de modaliteiten in haar vordering op te nemen ;

dat het in tegendeel, mede gelet op de in artikel 2 van de Eenvormige wet aan de rechter toegekende vrijheid met betrekking tot de vaststelling van de dwangsom, niet met genoemde bepalingen van die wet strookt een zodanige verplichting aan te nemen ;

Dat daaruit volgt dat het eerste gedeelte van de vraag ontkennend en het tweede gedeelte bevestigend moet worden beantwoord ;

TEN AANZIEN VAN DE KOSTEN :

Overwegende dat het Hof volgens artikel 13 van het Verdrag betreffende de instelling en het statuut van een Benelux-Gerechtshof de kosten moet vaststellen die op de behandeling voor het Hof zijn gevallen, welke kosten omvatten de honoraria van de raadslieden van partijen, voor zover dit in overeenstemming is met de wetgeving van het land waar het bodemgeschil aanhangig is ;

dat krachtens de Belgische wetgeving de honoraria van de raadslieden van partijen niet zijn begrepen in de kosten die aan de in het ongelijk gestelde partij in rekening worden gebracht ;

dat op de behandeling voor het Hof geen andere kosten zijn gevallen ;

7.- Vertaling

Uitspraak doende op de door de Rechtbank van Koophandel te Brussel bij vonnis van 27 mei 1983 gestelde vraag ;

Gelet op de conclusie van de Advocaat-Generaal Krings ;

VERKLAART VOOR RECHT

De woorden "op vordering van een der partijen" vervat in artikel 1, lid 1, van de Eenvormige Beneluxwet betreffende de dwangsom, brengen niet mee dat bedoelde partij verplicht is het bedrag en de modaliteiten van de dwangsom aan te geven, maar laten toe dat een partij een dwangsom vordert zonder dat zij daarbij bedrag en modaliteiten, die aan het gezag van de rechter worden overgelaten, aangeeft.

Aldus gewezen door de Heren Mr. Ch.M.J.A. Moons, President, R. Thiry, Eerste Vice-President, R. Janssens, Tweede Vice-President, Mr. H.E. Ras, R. Soetaert, F. Hess, Mevrouw J. Rouff, de Heren O. Stranard en Mr. S.K. Martens, Rechters ;

en uitgesproken ter openbare zitting te Brussel, op 2 april 1984, door de Heer Tweede Vice-President R. Janssens, in aanwezigheid van de Heer Advocaat-Generaal, Hoofd van het Parket, E. Krings, en de Heer Hoofdgriffier G.M.J.A. Russel.